

Tema D.1.

El règim local a Catalunya

1. Principis generals de l'Administració local

- 1.1 Principi d'autorganització i gestió
- 1.2 Principi d'autonomia financera
- 1.3 Principi de territorialitat
- 1.4 Principi d'elecció democràtica dels membres del Govern

2. Competències de la Generalitat en matèria local

- 2.1. Normativa

3. Organització territorial

- 3.1. Municipis. Organització i competències
- 3.2. Comarques. Organització i competències
- 3.3. Altres ens locals:
  - La província
  - Entitats municipals descentralitzades
  - Mancomunitats
  - Entitats metropolitanes

4. Règim especial de Barcelona

Tema D.1. El règim local a Catalunya

1. Principis generals de l'Administració local

1.1 Principis d'autorganització i gestió

L'article 103 de la Constitució Espanyola (CE) estableix que "L'Administració pública serveix amb objectivitat els interessos generals i actua d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, amb sotmetiment ple a la llei i al dret". Els principis de gestió d'aquest precepte de la CE s'apliquen a totes les administracions i també a la local.

1.2 Principi d'autonomia financera

Per al compliment de les finalitats que li són pròpies, l'Administració local ha de disposar de recursos econòmics i financers suficients, i així l'art. 142 de la CE senyala que "Les hisendes locals hauran de disposar dels mitjans suficients per al desenvolupament de les funcions que la llei atribueix a les corporacions respectives i es nodriran fonamentalment de tributs propis i de participació en els de l'Estat i de les Comunitats Autònomes".

1.3 Principi de territorialitat

El territori és un element essencial i delimitador de la competència de l'Administració local. El territori és igualment un element essencial a les administracions de l'Estat i Autonòmica i únicament és intranscendent o poc essencial a l'Administració institucional.

1.4 Elecció democràtica dels membres del Govern de l'Administració local

Actualment, l'elecció dels membres que integren els òrgans de govern de l'Administració local (Ajuntaments, Diputació Provincial, Consell Comarcal, etc.) es fa mitjançant un sistema lliure i democràtic, basat de vegades en l'elecció directa pel ciutadà dels seus representants, mitjançant un sistema de sufragi universal lliure, igual, directe i secret (elecció dels integrants de l'Ajuntament) o mitjançant un sistema basat en el sufragi universal, lliure, igual, indirecte i secret (elecció dels integrants de la Diputació Provincial o Consell Comarcal). En tot cas, el sistema d'elecció és lliure i democràtic.

Cal advertir que, a Catalunya, l'elecció directa pels ciutadans dels seus representants locals (sufragi directe) no només es dona en el cas dels ajuntaments sinó també en el d'un consell comarcal concret, el de la Val d'Aran.

2. Competències de la Generalitat en matèria local

2.1 Normativa d'aplicació

La normativa estatal que regula l'Administració local és bàsicament la següent:

- La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (LRBRL). Aquesta llei ha conegut diferents modificacions, essent la més significativa la reforma realitzada per la llei 11/1999, de 21 d'abril, i d'altres de més recents com la llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local (Llei 57/2003).

- ❑ El Reial Decret Legislatiu 781/1986, de 8 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local.

Respecte a les relacions entre les administracions de l'Estat i de les comunitats autònomes amb les locals, també cal destacar els preceptes continguts a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Aquesta llei estableix que aquestes relacions es regiran per la legislació bàsica en matèria de règim local i, supletòriament, per aquesta Llei 30/1992.

L'Administració local catalana gaudeix d'una normativa pròpia, que sempre ha de respectar l'esmentada normativa bàsica estatal sobre règim local, constituïda principalment per les anomenades "lleis de l'organització territorial de Catalunya":

- ❑ Llei 5/1987, de 4 d'abril, de règim provisional de les competències de les diputacions provincials.
- ❑ Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i es regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa.
- ❑ Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya (LMRC).
- ❑ Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 6/1987, de 4 d'abril, de l'organització comarcal de Catalunya.

Així mateix, el Govern de la Generalitat gaudeix de la potestat reglamentària per desenvolupar el contingut de les lleis esmentades i dictar Decrets en matèria de règim local.

3. Organització territorial

L'article 149 de la CE atribueix les competències sobre l'organització territorial i l'Administració local de forma compartida a l'Estat i les comunitats autònomes (CA). En aquest sentit, l'article 9.8 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC) atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de règim local, sense perjudici d'allò que disposa l'article 149.1.8 CE, el qual reconeix la competència exclusiva de l'Estat per establir les bases del règim jurídic de les administracions públiques.

En conclusió, l'Estat es reserva la facultat de dictar les bases del règim jurídic de l'Administració local i les assemblees legislatives de les CA disposen de la capacitat de desenvolupar normativament aquestes bases.

Els elements bàsics que componen l'estructura organitzativa del territori de Catalunya són els municipis i les comarques. L'article 5.4 de l'EAC accepta el fet provincial, tot i que no el concep com a una instància pròpia de la Generalitat, de la seva organització territorial, sinó simplement com a una entitat local, a més d'una divisió territorial per a l'acompliment de les activitats de l'Estat; també preveu que existeixin altres entitats, com són ara les derivades del fenomen metropolità.

3.1 Els municipis: organització i competència

Concepte

Segons la LRBRL, el municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de l'Estat. Té personalitat jurídica i plena capacitat per a l'acompliment de les seves finalitats.

El municipi és també a Catalunya, com al conjunt de l'Estat, l'entitat bàsica de l'organització territorial i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics, de manera que les lleis n'han de garantir la participació en tots els afers públics que afectin als seus interessos.

Els ajuntaments són definits com a òrgans de govern local per als municipis, que són entitats territorials de dret públic. Les característiques essencials del municipi quant a la seva organització són:

- ❑ Estan representats per regidors (elegits per sufragi universal) i presidits per un alcalde elegit directament pels regidors. L'alcalde pot ser elegit directament pels ciutadans d'acord amb les condicions que estableix l'article 196 i següents de la Llei Orgànica del Règim Electoral General, que atendra a criteris de població.

- ❑ Els municipis tenen potestat d'autorganització, tot i que com a mínim han de comptar amb un alcalde, regidors, tinents d'alcalde, el ple i la comissió especial de comptes. A més, els municipis de més de cinc mil habitants han de tenir necessàriament una junta de govern local.
- ❑ La legislació de l'Estat, a través de la LRBRL, ha reservat una esfera pròpia de competències als ens locals i ha encomanat als municipis un conjunt d'atribucions sobre àmbits materials que són expressius del nivell més immediat de l'organització de la convivència: urbanisme, trànsit urbà, mercats, cementiris, salubritat, assistència social, enllumenat i neteja, entre d'altres.
- ❑ Els municipis tenen potestats executives i normatives de tipus reglamentari.
- ❑ Tenen atribuïda també la capacitat de finançament a través de la creació de tributs propis i de la participació en els ingressos de l'Estat i de la comunitat autònoma de la qual formen part.

Els elements essencials del municipi són el territori, la població i l'organització, els quals passarem a analitzar amb més deteniment al tema D2 dedicat exclusivament al municipi, així com al seu règim jurídic.

3.2 Les comarques: organització i competència

3.2.1. Marc legislatiu

El panorama legislatiu de l'organització comarcal de Catalunya el trobem a la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local i al Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'organització comarcal de Catalunya (TR Llei 6/1987).

El règim jurídic a partir del qual es constitueix la divisió comarcal s'ha de cercar a les normes següents:

- ❑ Article 141.3 de la CE que preveu que "es podran crear agrupacions de municipis diferents de la província".
- ❑ Article 152.3 de la CE que preveu que "mitjançant l'agrupació de municipis limítrofs, els estatuts podran establir circumscripcions territorials pròpies, que gaudiran de plena personalitat jurídica".
- ❑ Article 5 de l'EAC, que preveu que "la Generalitat de Catalunya estructurarà la seva organització territorial en municipis i comarques; també podrà crear demarcacions supracomarcales".
- ❑ Article 42 de l'LRBRL, preveu que "les comunitats autònomes, d'acord amb el que disposen els seus respectius estatuts, podran crear al seu territori comarques o altres entitats que agrupin diferents municipis les característiques dels quals determinin interessos comuns que necessiten d'una gestió pròpia o que requereixen la prestació de serveis d'aquest àmbit...".

3.2.2. Concepte

Són aquelles entitats locals que poden crear les comunitats autònomes, fins i tot a iniciativa dels propis municipis interessats, determinades per l'agrupació de diferents municipis les característiques dels quals fan palesa l'existència d'uns interessos comuns que necessiten d'una gestió pròpia o exigeixen la prestació de serveis d'àmbit comarcal.

L'article 3.1 del TR Llei 6/1987 defineix la comarca com "una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins".

Elements bàsics de la comarca: es divideixen en tres:

- ❑ El **territori**. És l'àmbit en què el consell comarcal exerceix les seves competències i es defineix per l'agrupació dels termes municipals que la integren.
- ❑ La **població**. Agrupa les poblacions municipals que integra el seu territori.
- ❑ L'**organització**. El Govern i l'Administració de la comarca correspon al Consell Comarcal.

3.2.3. Organització comarcal

Críteris de l'organització comarcal: l'organització comarcal de Catalunya s'ha de regir pels críteris establerts a l'article 2 del TR Llei 6/1987:

- a) Els àmbits territorials resultants han de coincidir amb els espais geogràfics en què s'estructuren les relacions bàsiques de l'activitat econòmica i han d'agrupar municipis amb característiques socials i històriques comunes.
- b) Els àmbits territorials resultants han d'ésser els més adequats per fer efectius els principis d'eficàcia, de descentralització i de participació en la prestació dels serveis públics.
- c) L'organització comarcal s'estén a tot el territori de Catalunya. Cap municipi no en pot restar exclòs ni pot pertànyer a més d'una comarca.

Divisió i capitalitats comarcals

Dins l'annex del TR Llei 6/1987 es descriu la divisió comarcal de Catalunya i les capitals de les respectives comarques. Els municipis de Sabadell i Terrassa comparteixen la capitalitat de la comarca del Vallès Occidental i el Consell Comarcal pot utilitzar els serveis i els mitjans propis de ambdós municipis per a prestar els seus serveis.

Modificació de les demarcacions comarcals

De conformitat amb els articles 5 i 6 del TR Llei 6/1987, gairebé qualsevol modificació de les demarcacions comarcals s'ha de fer per llei i la iniciativa pot ésser adoptada per:

- a) El municipi o municipis interessats.
- b) La comarca o comarques interessades.
- c) El Govern de la Generalitat.
- d) Els altres titulars de la iniciativa legislativa.

Correspon al departament amb competències sobre règim local de l'Administració de la Generalitat completar l'expedient de modificació, abans de la tramitació i l'aprovació de la llei corresponent.

Un municipi pot canviar la seva adscripció comarcal sempre que hi hagi continuïtat territorial entre el seu terme i el dels municipis de la comarca a la qual es vol adscriure i a tal efecte se segueix el procediment establert a l'article 7.2 del TR Llei 6/1987.

Per crear comarques noves cal seguir el mateix procediment i no es pot crear cap comarca sense el consentiment exprés de dues terceres parts dels municipis que l'haurien de constituir, els quals han de representar, com a mínim, la meitat de la població de la comarca, o bé la meitat dels municipis afectats, els quals han de representar, com a mínim, dues terceres parts de la població de la comarca.

Òrgans del Consell Comarcal

Són òrgans del consell comarcal: el Ple, el president, el vicepresident, el consell d'alcaldes, la comissió especial de comptes i el gerent. El Consell Comarcal pot complementar aquesta organització bàsica a través del seu reglament orgànic o mitjançant acord del Ple.

- a) **El Ple:** de conformitat al que disposa l'article 14 del TR Llei 6/1987, el Ple del Consell Comarcal és constituït pel president i els altres consellers comarcals. Les seves funcions primordials són, entre les numerades a l'esmentat article:
  - Elegir el president del Consell Comarcal.
  - Establir l'organització del Consell Comarcal.
  - Aprovar el reglament orgànic i les ordenances.
  - Exercir la iniciativa de modificació dels límits comarcals.
  - Aprovar i modificar els pressupostos i aprovar els comptes.
  - Aprovar els plans comarcals i delegar competències en els municipis.
  - Exercir la potestat expropiatòria.
  - Aprovar la plantilla de personal, la relació de llocs de treball, les bases de les proves per a la selecció de personal i per als concursos de provisió de llocs de treball.
  - Votar la moció de censura al president.
  - Nomenar i separar el gerent.

- b) **El president:** és un dels consellers comarcals, escollit d'entre ells en la sessió constitutiva del consell. Per ser elegit president, el candidat ha d'obtenir la majoria absoluta a la primera votació o la simple a la segona. En cas d'empat, es procedeix a una tercera votació, i si en aquesta es produeix novament empat, és elegit el candidat de la llista amb més consellers. Si les llistes tenen el mateix nombre de consellers, és elegit el candidat de la llista amb un nombre més gran de regidors a la comarca.

El president pot ser destituït del càrrec mitjançant una moció de censura, d'acord amb el que estableix la legislació de règim local. Pot ser candidat alternatiu al càrrec de president qualsevol dels consellers.

Les funcions del president són:

- Representar el Consell Comarcal.
- Convocar i presidir les sessions del Ple i les dels altres òrgans col·legiats.
- Supervisar les obres comarcals i els serveis de l'Administració de la comarca.
- Exercir la direcció superior del personal.
- Exercir accions judicials i administratives en cas d'urgència.
- Ordenar la publicació dels acords del Consell Comarcal.
- Contractar obres i la gestió de serveis públics, sempre que la quantia no excedeixi el 5% dels recursos ordinaris del pressupost de la comarca, ni el 50% del límit general aplicable al procediment negociat.
- Altres que li atribueixin les lleis o les que li delega el Ple del consell.

El president ha de nomenar, entre els consellers comarcals, un vicepresident o més, que l'han de substituir per ordre de nomenament en cas de vacant, absència o impediment, i al qual pot delegar l'exercici de les seves atribucions.

- c) **La Comissió Especial de Comptes:** és integrada pels consellers comarcals i comprèn, almenys, un membre de cada grup polític representat al Consell Comarcal. Les seves funcions són les d'examinar i estudiar els comptes anuals del Consell Comarcal i emetre'n informe.
- d) **El gerent:** les seves funcions, essencialment executives, vénen definides a l'article 16 de la TR Llei 6/1987 i s'exerciran d'acord amb les directrius del ple i les instruccions del president:
- Dirigir l'Administració comarcal i executar els acords del Ple.
  - Dirigir, inspeccionar i impulsar les obres i els serveis comarcals.
  - Autoritzar i disposar despeses i reconèixer obligacions, en els límits de la delegació que li atorga el Ple; ordenar pagaments i lliurar comptes.
  - Dirigir el personal de la corporació.
  - Exercir les altres funcions que expressament li són delegades i no afecten les atribucions del president i del Ple.

Finançament i recursos de les comarques: Les finances de les comarques es nodreixen principalment dels recursos següents:

- a) Els ingressos de Dret privat.
- b) Les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència.
- c) Les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal.
- d) Les participacions en impostos de l'Estat i la Generalitat establertes a favor de les comarques.
- e) Les subvencions i els altres ingressos de dret públic.
- f) Els procedents d'operacions de crèdit.
- g) Les multes.

Les comarques també poden obtenir ingressos procedents de les següents fonts:

- a) Les participacions en els ingressos provincials, si assumeixen competències de les diputacions en virtut d'una redistribució competencial.

- b) Les participacions en els Fons de Cooperació Local de Catalunya, en el percentatge que fixa la llei de pressupostos de la Generalitat. Aquest fons es nodreix de recursos procedents de l'Estat i de la Generalitat.

3.2.4. El Consell Comarcal de la Val d'Aran

La Val d'Aran és una comarca amb unes tradicionals peculiaritats culturals, lingüístiques i d'organització administrativa interna. Actualment, la regulació peculiar d'aquesta comarca es troba a la Llei 16/1990, de 13 de juliol, del règim especial de la Val d'Aran.

En l'àmbit de l'organització administrativa interna, les especificitats de la comarca respecte a l'organització comarcal general de Catalunya es troben en la composició i elecció del Consell General.

El Consell General es compon pel Ple, el Síndic i la Comissió d'Oïdors de Comptes, i és integrat per 13 membres elegits directament pels veïns de la comarca sobre la base d'unes circumscripcions electorals (terçons) que reproduïxen àmbits supramunicipals tradicionals.

El Síndic és elegit pel Consell d'entre els seus membres i exerceix les funcions de cap de l'Administració pròpia de l'Aran, essent incompatibles amb les funcions d'alcalde.

Per la seva banda, la Comissió d'Oïdors de Comptes és l'òrgan homòleg de la Comissió Especial de Comptes en l'organització comarcal general, que segueix un règim semblant quant a la seva composició i funcions.

Finalment, les competències de la Val d'Aran també difereixen de les generals de les restants comarques catalanes, per ser més extenses i comprendre especialment el foment i la protecció de la parla aranesa, la qual, per mandat de L'EAC (article 3.4), ha de ser objecte d'ensenyament i d'especial respecte i protecció.

3.3. Altres ens locals

L'Article 2 del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (LMRLC) estableix que tenen la condició d'altres ens locals la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis.

3.3.1 La província

L'article 141 de la Constitució estableix que la província és una entitat local amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupació de municipis limítrofes, que constitueix una divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat.

D'aquest reconeixement constitucional es desprèn que la província té un caràcter bifront, és a dir, per una banda, gaudeix de la condició de divisió administrativa per al compliment de les finalitats de l'estat, i per l'altra, és una circumscripció electoral determinant per a l'elecció dels representants de cadascuna de les cambres de les Corts Generals (Congrés i Senat).

El govern i l'administració de la província s'encomanen a les diputacions o altres corporacions de caràcter representatiu, als quals els correspon la coordinació i assistència supramunicipal a les corporacions municipals del seu àmbit territorial. Les atribucions essencials de les diputacions són: la coordinació de serveis municipals, l'assistència jurídica, econòmica i tècnica als municipis del seu territori, la prestació de serveis intermunicipals, el foment dels interessos de la província i l'adopció del pla anual de cooperació a les obres i serveis municipals.

L'organització provincial respon a les regles següents:

- El president, els vicepresidents, la Junta de Govern i el Ple existeixen a totes les diputacions.
- Així mateix, existiran a totes les diputacions òrgans que tinguin per objecte l'estudi, informe o consulta dels assumptes que s'han de sotmetre a la decisió del ple, així com el seguiment de la gestió del president, la Junta de Govern i els diputats que tinguin delegacions, si la seva legislació autonòmica no preveu en aquest àmbit cap altra forma organitzativa i sens perjudici de les competències de control que corresponguin al ple.
- La resta dels òrgans complementaris s'estableix i regula per les pròpies diputacions.

- ❑ No obstant, les lleis de les comunitats autònomes sobre règim local poden establir una organització provincial complementària a la prevista a les lleis estatals.

Correspon a la Junta de Govern l'assistència al president en l'exercici de les seves atribucions i la resta d'atribucions que aquest li delegui.

Les competències de la diputació són les atribuïdes per les lleis de l'estat i de les Comunitats Autònomes als diferents sectors de l'acció pública i, en tot cas, les descrites a la Llei 53/2003.

3.3.2 Entitats municipals descentralitzades o d'àmbit territorial inferior al municipi

Són concentracions de poblacions que dins d'un municipi constitueixen nuclis separats i es poden constituir a iniciativa de la majoria dels veïns interessats o de l'ajuntament corresponent (article 79 LMRLC).

La constitució d'aquestes entitats requereix l'aprovació definitiva del Govern de la Generalitat, la qual procedirà quan concorrin les següents condicions: si la constitució no comporta una pèrdua de qualitat en la prestació dels serveis generals del municipi, si l'entitat pot comptar amb els recursos suficients per les seves atribucions, i si hi concorren circumstàncies d'ordre geogràfic, social, històric, econòmic o administratiu.

L'òrgan de govern és el president/a i és elegit directament pels veïns pel sistema majoritari. Les competències d'aquestes entitats són: vigilància dels béns d'ús públic i comunals, conservació i administració del patrimoni i regulació de l'aprofitament dels seus béns comunals, l'enllumenat públic i la neteja viària, execució d'obres i prestació de serveis de competència municipal i aquelles que li pugui delegar l'Ajuntament.

3.3.3 Entitats metropolitanes

Són aquelles entitats locals que també poden crear les comunitats autònomes, mitjançant llei, integrades per municipis de grans aglomeracions urbanes entre els nuclis de població dels quals existeixen unes vinculacions econòmiques i socials que fan necessària l'existència d'un òrgan comú de planificació, coordinació i gestió de determinades obres i serveis.

La llei ha de determinar els òrgans de govern i administració, règim econòmic i de funcionament, els serveis a prestar, el procediment d'execució i les formes de garantir la participació dels municipis en el procés de presa de decisions.

A Catalunya hi trobem l'Àrea Metropolitana del Transport i l'Àrea Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus. L'ur creació i regulació està continguda a l'esmentada Llei 7/1987, de 4 d'abril, que estableix i regula les actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa.

3.3.4 Les mancomunitats de municipis

Són aquelles entitats locals de caràcter funcional i base voluntària, (creades per acord dels municipis interessats) determinades per l'agrupació de diferents municipis per a l'execució en comú de determinades obres i serveis de la seva competència.

A Catalunya, a més de les mancomunitats, també es poden crear unes figures similars, les "comunitats de municipis", si bé sense personalitat jurídica pròpia, per gestionar i executar tasques i funcions comunes dels municipis interessats.

4. Règim especial de Barcelona

La concentració urbana que s'aglutina al voltant de la ciutat de Barcelona ha posat sempre de manifest la necessitat de donar un tractament específic als problemes inherents a l'aglomeració metropolitana i que superen l'àmbit territorial d'un municipi, com són, entre d'altres, els de tipus urbanístic, de transport i infraestructures, d'abastament i depuració d'aigües, etc...

Dins de la legislació de règim local del període franquista, la Llei de 7 de novembre de 1957 va autoritzar el Govern a establir règims municipals especials per a les ciutats de Madrid i Barcelona, i en virtut d'això es va dictar el Decret de 23 de maig de 1960, anomenat correntment Carta Municipal, pel qual s'aprova el text articulat del règim especial del municipi de Barcelona. D'altra banda, l'article 78 de la LMRLC disposa que

el municipi de Barcelona gaudeix del règim jurídic especial establert en la Llei de la Carta Municipal de Barcelona.

En aquest sentit, el Parlament de Catalunya ha aprovat per unanimitat la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta Municipal de Barcelona, sobre la base d'un text aprovat per unanimitat de l'Ajuntament de Barcelona.

La Carta és una llei autonòmica ordinària, però amb un procediment específic d'aprovació. Pel que fa al seu contingut, cal esmentar l'article 1, que omple un buit de l'Estatut i declara que la ciutat de Barcelona és la capital de Catalunya. En relació amb l'organització municipal, la carta incideix en mecanismes que reforcen els òrgans executius (alcalde, Comissió de Govern) i alhora perfila les funcions de control del Consell Municipal. En l'aspecte competencial, s'hi disposa que es constitueixen consorcis entre l'Ajuntament i la Generalitat per tal de gestionar conjuntament una sèrie de serveis, com són els serveis socials, l'educació, l'habitatge, la sanitat, però també amb potestats de coordinació i planificació. S'hi estableixen normes específiques també en matèria de competències urbanístiques, infraestructures, medi ambient.

Idees força

1. L'Administració local catalana gaudeix d'una normativa pròpia, que sempre ha de respectar l'esmentada normativa bàsica estatal sobre règim local, constituïda principalment per les anomenades "lleis de l'organització territorial de Catalunya".
2. Els elements bàsics que componen l'estructura organitzativa del territori de Catalunya són els municipis i les comarques. L'article 5.4 de l'EAC accepta el fet provincial, tot i que no el concep com a una instància pròpia de la Generalitat, de la seva organització territorial, sinó simplement com a una entitat local, a més d'una divisió territorial per a l'acompliment de les activitats de l'Estat.
3. El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de l'Estat de Catalunya. Té personalitat jurídica i plena capacitat per a l'acompliment de les seves finalitats. Els municipis tenen potestat d'autorganització, tot i que com a mínim han de comptar amb un alcalde, regidors, tinent d'alcalde, el ple i la comissió especial de comptes
4. La comarca com és una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins.
5. L'organització comarcal s'estén a tot el territori de Catalunya. Cap municipi no en pot restar exclòs ni pot pertànyer a més d'una comarca.
6. Són òrgans del consell comarcal: el Ple, el president, el vicepresident, el consell d'alcaldes, la comissió especial de comptes i el gerent.
7. Les competències de la Val d'Aran també difereixen de les generals de les restants comarques catalanes, per ser més extenses i comprendre especialment el foment i la protecció de la parla aranesa.
8. Tenen la condició d'altres ens locals la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis.
9. La província és una entitat local amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupació de municipis limítrofes, que constitueix una divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat.
10. Règim especial de Barcelona: el Parlament de Catalunya ha aprovat per unanimitat la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta Municipal de Barcelona, sobre la base d'un text aprovat per unanimitat de l'Ajuntament de Barcelona.

Glossari

Administració local catalana
Agrupacions de municipis
Ajuntaments
Alcalde
Autoorganització
Autonomia
Capitalitats comarcals
Cartes Municipals
Comarques
Competència de l'Administració local
Comunitats autònomes
Demarcacions comarcals
Diputacions provincials
Divisió comarcal
Entitats metropolitanes
Estatut d'Autonomia de Catalunya
Finançament
Gerent
Iniciativa legislativa
Mancomunitat de municipis
Marc legislatiu

Normativa pròpia
Nuclis de població
Organització comarcal
Organització territorial
President
Principi de territorialitat
Principi d'autonomia financera
Principi d'organització i gestió
Població
Personalitat jurídica pròpia
Representants locals
Regidors
Règim local
Règim jurídic
Tributs propis